

Рене Шар

ПЕСМЕ

„Поезија живи од сталне несанице“

Р. Шар

Рене Шар је рођен 1907. године. Написао је више збирки песама, и то: „Хипносови листићи“, „Бес и мистерија“, „Ранораниоци“, „Реч на острву“, „Опште присуство“, „Под плахом кишом“ и друге.

Шар је, можда, највећи данашњи песник у Француској. Много је превођен и цењен у иностранству. Његове се песме одликују дубином мисли, сажетошћу, функционалним сликама, слојевитошћу, ангажованошћу у хуманитарном погледу, реалношћу у најширем и највишем стваралачком смислу. Затим, оне су дарови који припадају само оним читаоцима који се с напорима духа, маште и осећања, успну на висове песникове визије и стваралачких изазова. Дакле, то су достојанствене песме, али доступне само онима који су спознали лавиринте маште, осећања и сањарења. . .

ПОТАЈНА ЗАЉУБЉЕНИЦА

Намести стољњак и доведе до савршенства све оно о чему ће њен љубавник, засео спрам ње, ускоро стихано причати, гледајући је при томе зането и нетремице. И тај напитак сличан звуцима фрулице.

И сада њене ноге милују, испод стола, опојну топлину вољеног, док је ките речи које више и не чује, а пламичак светиљке проткива и мрси њену страсну занесеност.

А једна постеља, још далека, зна она то, препуна је нестрпљења сред осаме мирисних чаршава. Као неко планинско језеро које се никад не напушта.

ДРАЖ ЈЕДНОГ АПРИЛСКОГ ДОБА

Једној девојци

Елен,

На меканој бешици, на смиреном коњу,
О добар дан! Моја је гостионица твоја.
Како ли је лукава топлина твоја
Што дотиче заобилазно до срца мога,
Мало дете поточића и сањара,
Елен, Елен!

Шта ли од тебе желе годишња доба
Која те воле на четири начина?
Што ли лепота твоја, о та светиљка,
Улази и крстари по свакој кући?
Или, што вазда огроман месец
Држи руку твоју и грли је
До самог срца љубави коју тражиш?

ПОСМРТНА МАСКА

Био један човек, па не беше гладан, никад више.
Пошто прогута много наслеђене имовине, пождера толико
хране, осиромаши своје ближње, он, једном, затече свој
сто празан, кревет опустео, жену своју трудну, а злочесту
земљу у пределима свога срца.

И пошто нема гробнице, а жели да буде у животу,
пошто не поседује ништа да би уделмо, а не може да при-
ми, пошто га ствари већ напуштају и животине варају,
он, ето, украде саму глад и направи од ње један тањир
који брзо поста његово огледало и његова сопствена из-
губљеност.

АКО...

Нећемо се никада више вратити на своје огњиште.
Нити ћемо се више раскомотити и удобно сместити. Чак
нећемо више умирати с погледима на загонетне даљине.
Небо се спарушило и прецвало, све до најдаљег обзора:
никакав га поглед не може озарити. И земља је слична
некој конструкцији без имало смирености.

ШЕВА

Она је уткана у зору и опева усталасану земљу,
Та врхунска варница небеса и први пољубац дана,
Тај господствени распев даха а без своје стазе.

МЛАДИ КОЊ СА ВИОРАСТОМ ГРИВОМ

Како си красан коњићу, пролеће,
Док шараш небо својом гривом
И пене расипаш по травама!
Стоји сва љубав у твојим прсима:
Од беле Даме из Африке
До Мадлене са огледалом,
Па идол у борби и драж што размишља.

РУЖИН ЛИК

Иако је у соби прозор отворен за време одмора, још је мирис руже ту као некада. И, гле, ми смо још једном без ранијег искуства, некако дошљаци и скорашњи љубавници. О та ружа! Ширина њених алеја проветриће чак и смелост смрти. И ништа не може да се одупре томе. И изнова се јавља жеља, та злосрећница наших изветрелих глава.

Онај који ступа по земљи олуја, он се, да, не плаши у затвореним и суровим пределима. Но, ако се само заустави и стане се колебати, о несреће за самог њега! Јер тада ће рањен болно пасти посред пепела, као стрелац у замке лепоте.

БИК

Никада ноћи нема када ти умреш
Сав окружен тамом која урличе,
О сунце са два слична бодежа.

Зверко љубави, истино у мачу,
Ви се сједињене пробадате међу свима.

ПРОЛАЗНИЦА СА ОЗНАКАМА

Витице, са говором погледа,
Та скромна жеља речи;
Ах, жонглирај, баштино гроца,
Уз помоћ власти уста,
Са распаљеним зубљама
Под превластима чела.

Волео бих да вас умем лагати
Као што варница обмањује пепео,
О витице, што се виорите, не чујући ме,
По позорници једног тренутка.

РАДИ ОБНАВЉАЊА

Приближисмо се изненада нечему од чега смо раније били на загонетном али повољном и одмереном растојању. И наста тада злопаћење, а неста нашег ослонаца.

Мучно је осећати се присним а slabим делом лепоте која јењава са кривице другог: присним у својим прсима а slabим у покретима свога духа.

Ако оно што ти показујем и дарујем, теби изгледа мање него оно што скривам, онда је моја мера бедна и мој букет без дражи.

Ти си нејасан отпочинак на мом преданом лицу, песмо. И ту се утквају моја радост и патња.

О збацити битисање које је мучно и бедно стечено, па снова пронаћи поглед што заволе живот у почетку, с тим да се он прошири и учврсти своје темеље. И оно што ме још веже за живот састоји се баш у том подухвату, у том узбудљивом изазову.

ПОТРЕС

Грожђу је домовина
Сами прсти берачице.
Али шта она има
Када мине стазама лозе?

Можда руменило грозда,
Или вечерњи плод сунца
Са последњим светиљкама.

СУСЕДИ

Причају ми ливаде о потоку
А потоци о ливадама.

Остаје ветар са облацима.
Душа ми је свежина времена.

Али је пчела сањива
И црвенперка се скрива,

Птица се сама не зауставља.

Одабрао и превео са француског
Радоман Зуковић